

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoE/214/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3709204993
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3709204993.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: Q., s.r.o., so sídlom Q. XX, M., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou D. Q., s.r.o., so sídlom P. 4, XXX XX M., IČO: XX XXX XXX, proti povinnej: Z. W., bytom V. XXXX/XXX, Q. M., o vymoženie 375,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10. marca 2017, č. k. 7Er/374/2009-36, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil exekúciu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že oprávnený sa návrhom zo dňa 09.05.2009 spísaným u súdneho exekútora domáhal, aby exekútor od povinnej vymohol sumu 721,64 eur spolu s úrokom z omeškania 0,25 % denne zo sumy 711,68 eur od 20.07.2008 do zaplatenia, trovy rozhodcovského konania 216,32 eur a trovy exekučného konania, a to na základe vykonateľného rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti V., sp. zn. SR 13280/08 zo dňa 16.01.2009. Súd uznesením č.k. 7Er/374/2009-32 zo dňa 27.05.2010 exekučné konanie v časti o vymoženie istiny 345,88 eur, úroku z omeškania nad 8,5 % ročne zo sumy 375,76 eur od 20.07.2008 do zaplatenia a trov rozhodcovského konania 216,32 eur zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.06.2010. Exekučným titulom je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou V., sp. zn. SR 13280/08 zo dňa 16.01.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.02.2009 a vykonateľnosť dňa 26.02.2009. Predmetným rozsudkom bola povinná zaviazaná na zaplatenie sumy 721,64 eur, úroku z omeškania vo výške 0,5 % denne zo sumy 711,68 eur od 20.07.2008 do zaplatenia a na náhradu trov konania vo výške 216,32 eur. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi oprávneným a povinnou bola dňa 25.04.2008 uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnej ako fyzickej osobe - podnikateľovi úver v sume 464,71 eur. V zmluve o úvere je uvedené, že bola uzatvorená podľa § 497 Obchodného zákonníka. Súčasťou zmluvy sú aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru. V bode 17 všeobecných podmienok je zakotvená rozhodcovská doložka. Z obsahu spisu nevyplýva, že by povinná pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp. že by jej bol poskytnutý úver na výkon zamestnania, povolania, a z tohto dôvodu sa považuje za spotrebiteľa. Na druhej strane je nepochybné, že oprávnený konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zjavné aj z výpisu z obchodného registra. Zo samotnej zmluvy je zrejmé, že povinná nemohla individuálne ovplyvniť jej obsah, bola už vopred pripravená „na predtlačenom formulári“, nakoľko sa uzavierala vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. Vzhľadom na uvedené, bez ohľadu na označenie zmluvy, súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetná zmluva spĺňa charakteristiku spotrebiteľskej zmluvy. Zmluva, zmluvné podmienky, ktoré sú jej súčasťou, boli uzavreté vo forme vyplneného tlačiva, vytvoreného oprávneným, z čoho možno vyvodit', že išlo o zmluvu uzavieranú s rôznymi spotrebiteľmi vo viacerých prípadoch, a dlžníci - spotrebiteľia obsah zmluvy podstatným neovplyvňovali. Súd dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou a na právny vzťah ňou založený dopadajú všetky relevantné predpisy na ochranu

spotrebiteľov najmä ustanovenia o ochrane spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Súd skonštatoval, že v čl. 17 zmluvných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, je obsiahnutá neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd záverom ustálil, že rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá. Bez platnej rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nemal právomoc v spore z úverovej zmluvy rozhodovať a rozhodcovský rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej zmluvy odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Predložený rozhodcovský rozsudok, vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, a z toho dôvodu tento nikdy nenadobudol vykonateľnosť. Z uvedeného dôvodu súd exekúciu podľa § 57 od. 1 písm. a) Exekučného poriadku zastavil.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie oprávnený z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f) CSP. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 zo dňa 10.07.2013. Uviedol, že v danom prípade nastalo činnosťou súdu právne neakceptovateľné porušenie práv, konkrétne, že exekučný súd nezohľadnil pri aplikácii smernice 93/13/EHS povinnosť upozorniť účastníkov exekučného konania na neprijateľnú podmienku a dať im možnosť sa k nej vyjadriť. Je toho názoru, že súd sa mal obrátiť na Súdny dvor EÚ vo veci výkladu čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/EHS. Ďalej namietal, že súd musí informovať spotrebiteľa a požiadať ho o uplatnenie neprijateľnosti - ide totiž o kritérium výkladu neprijateľnej podmienky určené Súdnym dvorom EÚ, je to súčasť koncepcie neprijateľných podmienok. Súd nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou sa postavil do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu. Súd nie je legitímne schopný vykonávať úkony smerujúce k opätovnému komplexnému rozhodovaniu o veci s tým, že výsledkom takéhoto rozhodovania je úplná nemožnosť vykonať právo veriteľa, teda vmanévrovanie veriteľa do situácie ako by bol exekučný titul zrušený. Ďalej namietal, že exekučný súd nedisponuje právomocou zrušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Exekučný súd môže pristúpiť k zastaveniu exekučného konania na podklade rozhodcovského rozhodnutia len na návrh účastníka konania. Oprávnený mal ďalej za to, že exekučný súd rozhodol v rozpore s dobrými mravmi. Čo sa týka samotnej zmluvy, uviedol, že bola uzavretá na základe § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Namietal i nesprávne posúdenie neprimeranosti úrokov z omeškania, pričom uviedol, že tento úrok má sankčný charakter a dlžníkovi sa účtuje len v prípade, že poruší zmluvné podmienky. Súd poverenie na vykonanie exekúcie vydal, teda zistil súlad žiadosti o udelenie poverenia, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu so zákonom. Zdôraznil, že súd v exekučnom konaní nie je oprávnený z úradnej povinnosti vysloviť neprípustnosť exekúcie začatej na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. Ak by súd argumentáciu o nemožnosti uplatniť dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku neakceptoval, nie sú dané dôvody na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú. Exekúcia bola začatá zákonným spôsobom, na základe vykonateľného a platného exekučného titulu, ktorý naďalej existuje a zotráva platným, právoplatným a vykonateľným. Súd po vykonaní prieskumu exekučného titulu vydal súdnemu exekútorovi poverenie na výkon exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na výkon exekúcie nenastali nové právne ani skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval rozhodnutie súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú za nezákonné. Záverom žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Povinná sa k odvolaniu oprávneného písomne nevyjadрила.

4. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku, ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

6. Podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku účinného do 31.03.2017 exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným.

7. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31.03.2017 exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach v iných právnych veciach uviedol, že exekučný súd má povinnosť počas celého exekučného konania skúmať, či sa vykonanie exekúcie navrhuje na podklade vykonateľného exekučného titulu (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 52/2010, 2 Cdo 269/2012, 3 Cdo 210/2011, 4 Cdo 52/2012, 5 Cdo 42/2012, 6 Cdo 135/2012 a 7 Cdo 162/2011). Rovnaký názor zastáva aj Ústavný súd Slovenskej republiky (viď napríklad sp. zn. I. ÚS 203/2011, II. ÚS 417/2011, IV. ÚS 456/2012), ktorý konštatoval, že „záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmavať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania, a nielen pred vydaním poverenia, plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku, a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (viď bližšie I. ÚS 410/2012). Odvolací súd preto v nadväznosti na vyššie uvedené konštatuje, že je v úplnom súlade s Exekučným poriadkom, ak exekúciu zastaví súd, ktorý vydal poverenie na vykonanie exekúcie, avšak neskôr zistil, že tvrdený exekučný titul exekučným titulom nemôže byť.

9. Už v štádiu rozhodovania (a teda aj v priebehu exekučného konania) o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je teda exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31.3.2017) oprávnený aj bez návrhu (ex offo) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo 105/2011). Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011).

10. Odvolací súd považuje za správny názor súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva o úvere č. XXXXXXXX uzavretá medzi účastníkmi konania, je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinnou bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. V danej veci je nepochybné, že povinná je a aj v čase uzavretia zmluvy bola spotrebiteľom, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by povinná pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nesporebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nesporebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j. že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom (ako veriteľovi), pričom v preskúvanom prípade oprávnený žiadne takéto dôkazy nepredložil ani nenavrhol. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy.

11. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie aj v tom, že v danej veci je za neprijateľnú potrebné považovať rozhodcovskú doložku uzatvorenú medzi účastníkmi konania dňa 25.04.2008, t. j. v rovnaký deň ako oprávnený s povinnou uzavrel zmluvu o úvere. Uvedená rozhodcovská doložka bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal oprávnený povinnej, nebola individuálne dojednaná, jej obsah povinná ani nemohla ovplyvniť. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Odvolací súd zastáva názor, že o neprijateľnú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má síce podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Rozhodcovská doložka od spotrebiteľa

fakticky vyžaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu. Na neprijateľnom charaktere tejto zmluvnej podmienky nič nemení ani to, že umožňuje voľbu medzi právomocou rozhodcovského a všeobecného súdu, nakoľko táto voľba prislúcha iba žalujúcemu a nie je možné ju následne zmeniť. S prihliadnutím na povahu daného právneho vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom je takáto "voľba" právomoci iba formálna, iluzórna a zodpovedá len záujmom dodávateľa. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05) a Najvyššieho súdu SR (naposledy uznesenie z 24. apríla 2017, sp. zn. 3Cdo 1303/2015). Rozhodcovskú doložku preto odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie vyhodnotil ako neprijateľnú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti.

12. Vznik rozhodcovskej doložky vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinnú a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej doložke o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej doložky za situácie, keď je rozhodcovská doložka uzatváraná v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou, odvolací súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

13. Odvolací súd uzatvára, že súd prvej inštancie v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a správne prebiehajúcu exekúciu zastavil. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).